

Jirka, Antonín

Z materiálů k dějinám umění na východní Moravě

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. F, Řada uměnovědná.
1974, vol. 23, iss. F18, pp. 68-73

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/110358>

Access Date: 27. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Při opravě vnějších omítek došlo v roce 1956 v celém rozsahu stavby k odkrytí zdiva. Pokud to dovolovaly celkem spěšně prováděné zednické práce, byla jako částečně použitý materiál kostela zjištěna kromě románských kvádrů velikosti cca 30×50 cm řada románských kamenických způsobem opracovaných stavebních článků, a sice tři profilované fragmenty s motivem diamantu, větší rohový profilový článek opět s diamantováním (snad zbytek portálu), článek vlysu s obloučkem a druhý s obloučkem a zubořezem, kvádr s obloukem na nároží a podlouhlý úloemek s obloukem. Na zmíněných kamenech bylo možno zjistit jednadvačet druhů kamenických značek, porůznu vytesaných.

V přímou souvislost se zjištěním románských stavebních článků, datovatelných do první čtvrtiny 13. století, může být pravděpodobně uvedena písemně doložená existence Holáče (1255) a Protivy (1295–1308) z Doubravice. Obě tyto skutečnosti, totiž středověký stavební materiál použitý při budování kostela a panský rod z Doubravice, vedou k domněnce, že původní svatyně v Doubravici vznikla jako šlechtická stavba.

Hrad v Doubravici a městečko s farním kostelem se připomíná až k roku 1378. Gotická stavební etapa kostela není dnes jasná. Ukazují snad na ni jeden zlomek klínového žebra dvakrát vyžlabeného a fragment profilace portálu z pozdního 13. století, nalezené mezi zmíněnými románskými detaily; neopravňují však k tomu, aby se v této otázce vyslovil určitější závěr.

Miloš Stehlík

Z MATERIÁLŮ K DEJINÁM UMĚNÍ NA VÝCHODNÍ MORAVĚ

(K výzkumnému úkolu stát. plánu VIII–7–4/4)

Rajnochovický kostel patří k těm moravským architekturám ze začátku 18. století, kterým pozdější zásahy nevzaly ani stavební podobu ani podstatu původního vybavení a jejichž vznik navíc osvětluje dosti bohatý archivní materiál. Rajnochovice ovšem tenkrát ještě neexistovaly,¹ takže listiny mluví o kostele „za Podhradní Lhotou“. Nejprve o starém kostelíku, začátkem 18. století již velmi sešlém, později o novostavbě, která vznikla na téžze místě a převzala původní patrocínium. Obě osady, Podhradní Lhota i Rajnochovice, patřily k biskupskému panství Kelč. O stavbě nového kostela i o výběru umělců a řemeslníků proto pochopitelně rozhodovaly biskupské centrální úřady v Olomouci a v Kroměříži, tím spíše, že finanční náklady nesl z největší části patron kostela, tehdy kardinál Wolfgang Schrattenbach. Tak se také stalo, že výzdoba chrámu byla svěřena umělcům, působícím v jeho sídelním městě.

13. května 1711² začala slavnostně stavba nového kostela. Jak oznamuje letopočet 1716, vytesaný do kartuše nad hlavním portálem, skončila se v hrubém za pět let. Začátkem července tohoto roku omítli zedníci vnitřek kostela a kelčský úředník nechal dovézt sádku, takže mohly začít štukatérské práce a vůbec úprava interiéru.³ Do zimní přestávky dlo ještě hodně pokročilo: Kostel dostal i vnější omítku a byl zčásti vydlážděn; začala dokonce stavba a štuková výzdoba oltářů. Na rok 1717 naplánoval biskupský úředník z Kelče kromě dokončovacích prací vevnitř především stavbu schodiště ke kostelnímu průčelí. Bylo také načase definitivně rozhodnout

¹ Byly založeny roku 1711. L. Hošák, *Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848–1960*, úvodní svazek. Ostrava 1967, 328.

² SA Kroměříž, *fond Statek Kelč*, L 58, 7/1/8. Kelč, 31. prosince 1716. Kelčský farář biskupskému administrátoru, hraběti Františku Ferd. Ödtovi: „... ecclesia nova post Podhradní Lhotam (dum fundamenta ejusdem anno 1711, 13. mai, ante impositionem primi lapidis benedicebantur) ...“

³ SA Olomouc, *protokoly ze sessí biskupského úřadu in temporalibus, r. 1716, č. 83. Sesse, konaná 6. července, protokol č. 24.* Keltcher Verwalter gehors. Bericht, daß verwiechene Wochen von Ausgang des 28ten Junii 32 Centen Gips zu der Podhradní Lhotter S. Annae Kirchen von Troppau überbracht und bezahlt, die innwendige Seiten, wo die Altar zustehen kommen, auch bereits ausgeputzt worden, daß also die Stucator Arbeit nunmehr angefangen werden könne.

o pořízení kostelního mobiliáře.⁴ V té věci referovala konsistoř 29. ledna 1717 biskupovi:⁵ „... die zu Podhradni Lhotta aufgebaute Kirchen St. Annae bereits in solchen Stand gebracht worden seye, dass nunmehr fast nichts anderes als die Glocken und der innwendige Zirat von Altären, Cantzel-, Beicht-, und anderen Stuhlen ermaglet gestalten, auch bereits hirüber von uns deliberiret und der Keltcher Pfarrer vernommen, wie so wohl die Dedicatio dieser Kirchen geschehen, also auch was vor Heiligen der Hohe und zwei Seiten Altäre consecrirt werden könnten ...“ Konsistoř dále předložila návrh, aby kostel byl zasvěcen Narození P. Marie a sv. Anně; týž námět by představoval obraz na hlavním oltáři. Pro boční oltář navrhla zasvěcení sv. Wolfgangu (tj. patronu kardinála Schrattenbacha) a zemskému patronu sv. Václavu. Při této ikonografii také zůstalo. Benedikace nového kostela se konala o posvěcení, 26. července 1718.⁶

V protokolech z kamerálních sessí biskupského úřadu in temporalibus se objevují v průběhu těchto let jména některých řemeslníků, kteří na stavbě kostela pracovali. Všichni byli usazeni v Kroměříži: kameník Friedrich Steiger,⁷ sklenář Michael Müller (nebo Johann Printz?),⁸ Johann Spieltohl, který zhotovil okenní rámy,⁹ a Isak Kraupetschka, jehož dílem jsou okenní mříže.¹⁰

⁴ *Tamtéž, sesse 26. listopadu, protokol č. 48*, Keltcher Verwalter gehorsames Bericht, weilen der Tag schon ziemlich kurz und untern Gebirg sehr frisch, so hätte er Mauer von St. Annae Kirchen abgeschaffet und mit dem Kirchen Bau durch den Sommer so weit kommen, dass die völlige Kirchen aus und innwendig ausgeputzt, die Sacristei und das Oratorium mit Gattern und die völlige Kirchen mit benötigten Fenster versehen, dann über die Hälfte der Kirchen mit steinernen Platten ausgepflastert, alle 3 Altar Stock samt denen Stufeln und das große Altar aus dem Gröbesten bis in die Hohe von dem Stucator Arbeiter ausgeführt worden. Und wurde nach künftigen Friling vonnöthen sein, die große Stieg von der Kirchen durch die Maurer zu verfertigen und der anderen Teil der Kirchen auszupflastern, wozu die mehreste Steiner schon gebrochen, teils auch ausgearbeitet, item 4 Kirchen Thieren von Holz machen, mit schwarzen Blech beschlagen und nachgehends mit bleiweiss Farb aufstreichen zu lassen. Vor für ein Predig Stuhl, ob es von dem Stucator Arbeiter, oder Bildhauer gemacht werden solle, erwartete er gnädige Belehrung. Resten auch wegen der Glocken und der 3 Stuk Altar Bilder unterthänigst erinnert.

⁵ *SA Kroměříž, L 58, 7/1/8*.

⁶ *SA Olomouc, Protokoly ze sessí, 1718, č. 85. Zvláštní sesse, konaná 4. července*. Schreiben von Otto Heinrich Grafen von Schrattenbach und H. von Freyenfels, daß die Podhradni Lhotter St. Anna Kirch in allem fertig seie und also Herr Administrator bei dem bischöfl. Amt die Erlaubnis, daß aus der kleinen in diese neue große Kirchen das St. Annae Bild transferiret und nach gewönl. vor Einsegnung der Gottes Dienst am nächsten St. Annae Fest celebrirt werden dürfte ...

⁷ *SA Olomouc, Protokoly ze sessí, 1715, č. 81. Sesse, konaná 18. března, protokol č. 17*. Keltcher Verwalter sendet zu gnädiger Ersehung und hochobrigkeitlicher Resolution den mit dem Cremsierer Steinmetzen Friedrich Steiger bei der Podhradni Lhoter Kirchen verfertigerender Arbeit, auf des Genaueste aufrichten und hiemit beikommenden Contract ein. Resolutum: Fiat, und der Contract wird ratificirt.

⁸ *Tamtéž, sesse, konaná 19. února 1715, protokol č. 20*. Michal Müller, bürgerlicher Glaser zu Cremsier, meldet sich suplicando an, ihm die Glaser Arbeit bei der Lhotter Kirchen, so ihm aufgegeben Vorschlag der Buchhaltereii von dem Keltcher Verwalter schon hat bestellt werden wollen, er aber von seinen Mitmeister Johann Printz verdruckt werden, gnädig überlassen werden möchte, indeme er die meiste Arbeit bei Erbauung des neuen Schloß gemacht, welche schon 20 Jahre dauert.

Resolutum: Dieses dem Keltcher Verwalt zuzustellen mit der Verordnung, in fall der Suplicant die Arbeit tauglich und vielleicht auch wohlfeiler als der andere zu verrichten sich getrauet, ihm die Arbeit zu überlassen.

⁹ *Tamtéž, sesse, konaná 14. května 1715, protokol č. 28*. Keltcher Verwalter erhohlet sich gehorsamst der gnädigen Resolution, ob er mit dem Cremsierer Schlosser Meister Johann Spieltohl, welche die eisene Fensterrahmen zu der Podhradni Lhotter St. Annae Kirchen, deren ein jede Rahm 8 Schuh 8 Zahl hoch und

Osobnost, která nás mnohem více zajímá, totiž projektant stavby, není v pramenech zmíněna. Charakteristický sloh svědčí však bezpečně pro autorství Giovanniho Pietra Tencally.¹¹ Jako u několika jiných staveb, předcházelo i zde vyhotovení plánů značně jejich realizaci – G. P. Tencalla zemřel roku 1702. Starý kostel, jak víme, byl již dlouho ve velmi špatném stavu.¹² Je tedy dobře možné, že o stavbě nového chrámu bylo rozhodnuto již v devadesátých letech 17. století. Pozdní realizace projektu přinejmenší jako obvykle některé drobné změny, např. použití barevně odlišných zrcadel místo vpadlých výplní ve dřevěných pilastrů na fasádách. Architektonické členění průčelného štítu nebylo dokonce – jak se zdá – nikdy provedeno.

Pozoruhodné vybavení interiéru vzniklo v letech 1717–18. Biskupský úřad in temporalibus, v jehož čele stál Otto von Schrattenbach, uzavřel hned 28. února 1717 smlouvu s olomouckým zvonařem Jiřím Františkem Reinerem na odlití tří zvonů pro nový kostel (Příloha I). Rekvizice posledních dvou světových válek nepřekročil však ani jeden z nich. Soupis zvonů J. Nevěřila zaznamenává ještě všechny tři a nápis: Wolfgangus comes de Schrattenbach fieri curavit in honorem divinae matris dei et s. Annae 1717.¹³

Ani varhany neušly novodobým zásahům. Do dneška se zachoval pouze originální prospěkt, na křídlech však rozšířený při stavbě nového nástroje. Staré varhany byly dílem Antonína Schacka z Olomouce, jak svědčí smlouva z 22. dubna 1717 (Příloha II); o rok později referoval biskupský úředník z Kelče o kolaudaci nástroje.¹⁴ Z textu smlouvy lze usuzovat, že řezbářská výzdoba prospektu je dílem některého olomouckého sochaře. Nepatří k ní ovšem andělé na nově přistavěných křídlech. Původně asi zdobili tabernákl hlavního oltáře, po jehož stranách klečeli dva andělé – adoranti, umístění dnes na fímse v koutech hudební kruchty.

Autora oltářních obrazů se týká následující zápis:¹⁵ „Franz Wickard, ein Olmützerl. Mahler, so nacher Keltsch zu St. Annae die drei Altar Blätter neu gemalt hat, bittet unterthänigst, dass ihme dasselbtige, was noch auf drei diesfals accordierte Zahlung ruhmständig sein solle, gnädigst angeschafft und erfolgt werden möchte“. V Kelči ovšem kostel sv. Anny není, zato tamní farní úřad spravoval nový kostel tohoto patrocinia u Podhradní Lhoty, kde tehdy nebyla fara. Wickart proto poslal obrazy z Olomouce, kde měl dílnu, do Kelče. Ostatně počet pláten, doba vzniku a hlavně slohový charakter oltářních obrazů v Rajnochovicích nepochybně pochyby. Obraz sv. Wolfganga je sice hrubě přemalován, ale Zavraždění sv. Václava na pro-

6 1/2 Schuh breit sein muß und zusammen mit denen 42 Stk. eisernen Schrauben zu jeder Rahm im Gewicht 185 Pf. wägt, jedes Pf. nicht anderes als á 3 kr. aus herrschaftlichen Eisen zu verfertigen sich erkläret hat. Und jede Rahm 9 fl 15 kr am Macherlohn Austragen thut, den aufs genaueste abgeredeten Contract per 9 fl 15 kr von jeder Rahm also vollziehen oder nicht?

Resolutum: Wird aprobirt.

¹⁰ *Tamtéž, sesse, konaná 12. května 1716, protokol č. 13.* Keltscher Verwalter übersendet gehorsam ein grob zur Ersehung von denen zur Podhradní Lhotter St. Annae Kirchen alda zu verfertigen kommenden dratnen Fenster Gatter, ob solche nach Ausweisung dieser grob verfertigt und sothane Arbeit dem Cremsierer Juden Isaak Kraupetschka gegen Reichung 7 kr vom Pfund verfertigter Arbeit aus herrschaftlicher Drat überlassen werden solle? anbei gehorsamst anfraget. Resolutum: Soll vermög eingeschikten Muster bei dem Juden verfertigen lassen.

¹⁴ V. Richter, Z. d. Kudělka, *Die Architektur des 17. und 18. Jahrhunderts in Mähren*. SPFFBU, F 16, 1972, 96.

¹² *SA Kroměříž, L 58, 7/1/8.* Referát kelčského biskupského úředníka centrální správě o financích farního a filiálního kostela v Kelči a kostela P. Marie u Podhradní Lhotě. Kelč, 28. února 1704. „... beineben (ich) berichten muss, dass diese 3 Kirchen sehr baufällig sind...“

¹³ *SA Olomouc, Pozůstalost J. Nevěřila, kart. 7, Soupis zvonů z r. 1917.* Zvony vážily 17,9 q, 7 q a 4,37 q.

¹⁴ *SA Olomouc, Protokoly ze sessí, 1718, č. 18.* Keltscher Verwalter relationiret, daß der Ollmützer Orgelmacher Anton Schack die Orgl in der Podhradner Lhotter Kirchen vermög Contract zum Stand gebracht und in Anwesenheit des Keltscher, als auch Wschechowitzer Pfarrern, wie auch von einigen Organisten geprobt, vor ganz ruhmlich befunden worden...

¹⁵ *SA Olomouc, Protokoly ze sessi, 1724.* Sesse, konaná 15. srpna, protokol č. 25.

tějším oltáři se v mnohém shoduje s Wickartovými díly u P. Marie Sněžné v Olomouci, nápadně např. s obrazem sv. Karla Borromejského. Narození P. Marie na hlavním oltáři rajnochovického kostela vyznačuje sice poněkud odlišné malířské pojetí, rozdíl nicméně nevylučují vznik v téže dílně. Konkrétní vysvětlení diferencí znemožňuje zatím malá znalost díla Josefa Františka Wickarta (?–1729), malíře, činného v Olomouci a v Brně.

Tatáž relace z dubna 1718, která oznamuje kolaudaci Schackových varhan, uvádí i autora sochařské výzdoby kostela: „Der Stucator Fontana werdet zu übriger allda Verfertigung erwartet . . .“ Byl to bezpochyby Baldassare Fontana (1658–1738), který se již před řadou let osvědčil ve službách biskupa Karla z Lichtenštejna. V Rajnochovicích zanechal velmi zdařilé dílo, které je umělecky nejvýznamnější součástí chrámového vybavení.

Příloha I

SA Kroměříž, L 58, 7/1/8

Olomouc, 26. února 1717

Smlouva mezi biskupským úřadem in temporalibus a olomouckým zvonařem Jiřím Františkem Reinerem na odlišit tři zvonů pro kostel v Podhradní Lhotě.

Zu vernehmen, dass an Heut zu End gesetzten Dato zwischen der hochwürdig hochwürstl. Ollmützer bischöfl. in temporalibus constituirten Administration an einem, dann den Georg Frantz Reiner, burgerlichen Glocken Güsser allhier in der königl. Haupt Stadt Ollmütz am anderen Teil, wegen Verfertigung dreier Glocken zu der neu erbauten St. Anna Kirchen zu Podhradni Lhotta auf der bischöfl. Herrschaft Keltsh, nachfolgenden Contract abgeredet und beschlossen worden. Wie folget:

Erstlich: Wird eine hochwürdig hochfürstl. bischöfl. Administration das benötigte Metal zu denen Glocken, deren die größte ohngefahr vierzehen Centen, die mittlere sechs Centen und die kleinste vier Centen an Glocken Schweiß halten soll, aus dem hochfürstlichen Cremsierer Bau Amt, das ist vier und zwanzig Centen, und wegen des bei dem Güssen gemeinlich sich ereignenden Abgangs annoch auf jeden Cent zehen Pfunt Zusatz, zusammen aber sechs und zwanzig Centen und vierzig Pfunt, ohne Entgeld des Glocken Güssers eh möglichst beischaffen und allhier zu Ollmütz in seiner des Glocken Güssers Behaufung nach beschehener Abwägung in dem Stadt Waag Haus abgeben lasen, dahingegen aber.

Andertens: Er Glocken Güsser von sothan empfangenem Metal diese drei Glocken tauglich und aufrecht, auch ohne allen Verteil, in wohl zusammenstimmenden Klang, mit Beischrift und Figuren, wie ihme solche angezeigt werden sollen, zu verfertigen und längstens bis nächstkommende Pfingsten gegenwärtigen Jahres in obennannten Gewicht ohngefahr von vierzehen, sechs und vier Centen vorzu wägen schuldig sein. Vor welche Arbeit

Drittens: Eine hochfürstliche bischöfl. Administration ihme Glocken Güsser von jeden Centen zu zehen Gulden bei der Abwäg und Übergabung auf einmal gar zu bezahlen verspricht, doch ist man beiderseits darauf geblieben, daß imfall in denen bei der hochfürstl. Buchhalterei befindl. Reittungen gefunden werden sollte, dass bei Zeiten des hochsel. Bischofens Carl von Lichtenstein ein wenigeres als zehn Pfunt auf den Centen Metal gezahlt und gefolget worden und sothane Reittungen dem Glocken Güser vorgezeigt wurden, er mit diesem bei Zeiten des hochsel. Bischofen gegebenen Quanto sich auch begnügen lassen wollte. Nichtsdestoweniger

Viertens hat eine hochfürstl. Administration die Zimmer- und Schlosser- und Rimer Arbeit, worunter auch die Kloppel verstanden werden, zu bezahlen über sich genohmen, doch wird der Glocken Güsser ein und anders anzugeben und die Glocken in rechten Stand bringen zu helfen verbundet sein. Trülich ohne Gefährde. Zu dessen mehrerer Urkund sind zwei gleichlautende Exemplaria ausgefertigt, von beiden contrahierenden Teilen unterschreiben, besiegelt und jedem Teil ein Exemplar zugestellet worden. So geschehen zu Ollmütz, den 26ten Februarii Ao 1717.

LS Otto H. Schrattenbach

LS Georg Frantz Reiner
bürgerl. Glockengüsser
in Ollmütz

Přiloha II

SA Kroměříž, L 58, 7/1/8

Olomouc, 22. dubna 1717

Smlouva mezi biskupským úřadem in temporalibus a olomouckým varhanářem Antonínem Jiřím Schackem na postavení varhan v kostele v Podhradní Lhotě.

Zu vernehmen: Das anheut zu End gesetzten Dato zwischen hochfürstlichen Ollmützer, bischofflichen in temporalibus constituirten Administration an einem, dem ehrbaren Anton Georg Schack, Bürger und Orgel Bauern in der königlichen Haupt Stadt Ollmütz am anderen Teil, wegen Verfertig- und Erbauung einer ganz neuen Orgel in der Podhradníhotter St. Annae Kirchen auf der bischofflichen Herrschaft Kelttsch, nachfolgender Contract abgehandlet und beschlossen worden.

Erstlich verbindet sich gemelter Orgel Bauer dieses Werk auf Art und Weiss, wie solches zu der allhiesigen Pfarr Kirchen Unser lieben Frauen bei ihme bestellet und in dem von Herrn Ottone Heinrich Grafen von Schrattenbach unterzeichneten Abries vorgewiesen worden, in Wert von vier hundert und fünfzig Gulden gut Rein und wohlklingend, proportionirt, auch beständig mit aller bildhauer, tischler und dergleichen zu dem Werk gehörigen Arbeit, längstens von heut Dato bis letzten Aprilis des nächstfolgenden Jahres zu verfertigen, in besagter Kirchen aufzusetzen und zur rechten Vollkommenheit zu bringen, mit zehn Stimmen in Manual und fünfen in Pedal, nemlichen

In Manuali sollen sich befinden

1 ^{mo}	Principal ins Gesicht von grob Zinn	4 Fuß Ton
2 ^{do}	Purtonal gleich einem schwachen Principal stark von Baß aus Holz	8 Fuß Ton
3 ^{tio}	Cornumuto in gleichen	8 Fuß Ton
4 ^{to}	Copula major von Holz	8 Fuß Ton
5 ^{to}	Copula minor von Holz	4 Fuß Ton
6 ^{to}	Fugara, ein sehr lieblicher Stimm von gemischter Materi	4 Fuß Ton
7 ^{mo}	Quinta major von dergleichen Materi	3 Fuß Ton
8 ^{vo}	Super octava	4 Fuß Ton
9 ^{no}	Quinta decima	1½ Fuß Ton
10 ^{mo}	Mixtura	4 fach

In Pedali

1 ^{mo}	Sub Baß von 16 Fuß gedeckter aus Holz, stark von Baß	
2 ^{do}	Pur Ton von Holz	8 Fuß Ton
3 ^{do}	Principal Baß aus Holz	8 Fuß Ton
4 ^{to}	Octava von Holz	4 Fuß Ton
5 ^{to}	Super octava	2 Fuß Ton

Andertens: Ist er Orgel Bauer von sothanes Werk und alles Wanckeln, Veränder- und Verstimmung auf Jahr und Tag von den Zeiten, als er solches in besagter Kirchen wird aufgerichtet haben, als ein ehrlicher Mann zustehen und in solcher Jahrs Zeit, so oft als von Nöthen ohne Entgeld zu seinen Leuten bei dieser Begebenheit die Ab- und Zu Fuhr Roboths weiß verschlafen und also auch

Drittens, zu Abführung dieses Werk nacher Podhradní Lhotta, wie auch von ihme Meister, seine zwei Gesellen, die nötige Führen hin und zurück hergeben, nichtweniger von diese drei Personen, wann das Werk wird aufgestellt werden, durch vier Wochen das Quartir und die Kost ohne ihren Entgeld reichen lassen, in gleichen den benötigten Zimmer Mann und die Handlager bei demen Kelttscher Officirern anordnen und nebst denen Riemen zu denen Blaß Pälcken aus denen fürstl. Renten bezahlen lassen und nicht weniger die Eisen in die Mauer auf des Bistums Unkosten beschaffen. So dann

Viertens: Sollen ihme Orgel Bauer für diese seine ohne Fehler aufstellend und befindende Arbeit vier hundert und fünfzig Gulden aus denen Kelttscher bischofl. Renten erfolget und was er hierauf nach und nachempfanget, in diesen Contract

mit des Orgel Bauer Hand annotiert werden, wie er dann bei angefangenen Werk fünfzig Gulden reinisch auf Abschlag zu empfangen haben wird. Alles betreulich ohne Gefährde. Zu dessen mehrerer Bekräftigung ist dieser Contract in zwei gleichlautende Exemplaria verfaßt, beiderseits unterschrieben und besigelt, auch jedem Teil ein Exemplar zugestellet worden. So geschehen zu Ollmütz, den zwei und zwanzigsten Aprilis A° 1717.

LS Otto von Schrattebbach
Gottfried von Freyenfels

LS Antonius Georg Schack
burgerl. Orgel Macher

Antonín Jírka

MATERIALIEN ZUR GESCHICHTE DER KUNST IN OSTMÄHREN

Der Autor veröffentlicht Archivalien zur Geschichte des Baus und der Ausstattung der in den Jahren 1711–1718 nach einem älteren Projekt des G. P. Tencalla erbauten Pfarrkirche in Rajnochovice. Neben Kremsierer Handwerkern beteiligten sich an der Ausstattung des Neubaus der Glöckner J. F. Reiner und der Orgelbauer Ant. G. Schack, beide aus Olmütz. Die drei Altarbilder stammen von J. F. Wickart, der ebenfalls in Olmütz tätig war, die Stuckarbeiten besorgte in den Jahren 1717–1718 Balt. Fontana.

Übersetzt von J. Gruna

MATERIÁLOVÉ PŘÍSPĚVKY K HISTORII MALÍRSTVÍ NA MORAVĚ

(K výzkumnému úkolu stát. plánu VIII–7–4/4)

I Petr van Roy

Petr v. Roy, malíř vlámského původu, zmiňovaný v letech 1663–1736, pracoval na Moravě jen občasně. Archivalie nás zpravují o jeho cestách z Vídně, kde působil jako dvorní malíř, do Zidlochovic, aby tam dal pokyny k výzdobě nově postaveného zámku hraběte Sinzendorfa (byl jeho uměleckým poradcem) a ovšem aby k ní i přispěl vlastními díly. Při jedné z návštěv — bylo to v červenci roku 1733 — se zastavil i u hraběte Kounice na slavkovském zámku.¹ Předpokládáme, že jeho návštěva Slavkova souvisí s velkou zakázkou Maxmiliána Oldřicha; ten totiž objednal u van Roye několik oltářních obrazů pro farní kostel v Uherském Brodě, jehož byl patronem. Kostel byl právě dostavěn a měl být ještě v roce 1733 vysvěcen. Van Royova práce pro Uh. Brod není ovšem neznámá,² teprve restaurace rozměrných pláten v letech 1968–71 však umožnila úplnější rozpoznání jeho podílu na chrámové

¹ SAB, fond Velkostatek Zidlochovice, F 104, kart. 574. Lieber Aller. Überbringer dieses, Nohmens van Roy, ist einer von denen hiesigen guten Mählern, welcher nacher Austerlitz berufen worden und deme ich aufgegeben habe, indem hin oder zurückreisen, sich auf Seelowitz zu begeben, weil er verschiedene und absonderlich in dem Saal befindliche Gemälde verfertigt und ich ihn noch von Zeit zu Zeit über ein und andere Auszierungen zu Rat ziehe.

Ihr habt also obbesagten van Roy nicht allein in dem ganzen Gebäu herumführen zu lassen, sondern werdet auch Sorge tragen, damit, wann er etwan sich über Nacht aufhalten sollte, ihme ein geziemliches Unterkommen und Verpflegung, wie auch das Erforderliche für seine Pferde verschaffet worde.

Wien, den 8ten Julii 1733

*Ph. Ludv. G. v.
Sinzendorf*

² Viz posleďně Vilibald Růžička, *Uherský Brod*. Uh. Brod 1968, 18.